

recyklácia v číslach

+ recyklácia **KOVOV**

„Kto chce hýbať svetom, musí pohnúť najprv sám sebou.“
Sokrates

RECYKLÁCIA = DAJME VECIAM DRUHÚ ŠANCU

RECYKLÁCIA je proces opätovného využitia už použitých materiálov a produktov - teda odpadov.

KOLKO KOMUNÁLNYCH ODPADOV SA NA SLOVENSKU RECYKLUJE?

Na Slovensku vzniklo v roku 2007 približne 1,667 milióna ton komunálnych odpadov (KO). Z toho len niečo viac ako 5% odpadu (16 kg na jedného obyvateľa SR) bolo vytriedených a materiálovo zhodnotených - zrecyklovaných a 5% odpadov bolo skompostovaných.

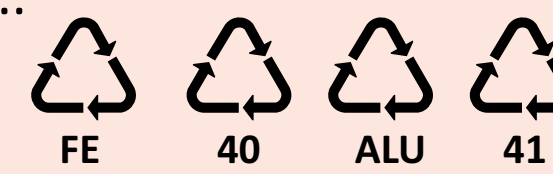
Pritom v komunálnom odpade sa nachádza podľa hmotnostného zastúpenia až okolo 45% biologicky rozložiteľných odpadov a okolo 40% odpadov bežne zbieraných v triedenom zbere v obci / meste. Na bežne **zbierané vytriedené odpady sú dostatočné recyklačné kapacity**. Potrebne je ich dobudovať pre biologicky rozložiteľné odpady. Že sa dá recyklovať úspešne, dokazujú krajiny ako Nemecko, Rakúsko, Holandsko, ktoré dosiahli viac ako 50%-tnú mieru materiálovo zhodnocovania. Vo flámskej časti Belgicka sa triedi a zhodnocuje okolo 70% komunálnych odpadov. Z tabuľky 1 je zrejmé, že celkové doteraz vybudované a prevádzkované kapacity zariadení určených na recykláciu uvedených druhov odpadov na Slovensku sú postačujúce.

KOVY

ČO PATRÍ DO KOVOVÝCH OBALOV?

- kovové obaly od nápojov, konzervy, kovové štuple, kovové uzávery, kovové viečka, hliníkové fólie...
- kovové obaly sa označujú týmito symbolmi:

- kovové obaly sa zvyčajne zbierajú do označených nádob čiernej farby

Nezabudnite stlačiť plechovky od nápojov pred vhođením do nádoby.

PRÍNOSY RECYKLÁCIE PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1. Ak sa na recykláciu pozrieme zo **sociálneho hľadiska** z potreby tvorby pracovných miest, výsledok hovorí jasne v prospech recyklácie. Viď tabuľku 2.
2. Porovnanie recyklácie a výroby z primárnych surovín z pohľadu **úspory energie** len potvrdzuje vysoký environmentálny význam recyklácie. Viď tabuľku 3.
3. Pri uprednostnení recyklácie pred zneškodnením odpadu spaľovaním alebo skládkovaním sa významne znižuje produkcia CO₂. Ušetrí sa až viac ako 400kg CO₂ na tonu zrecyklovaného odpadu. Celkovo sa znižuje sa toxické znečistenie, emisie a vplyv na klímu. Viď tabuľku 4.

Komodita	Recyklačná kapacita trhu v SR k 31.12.2008 * (t)	Vzniknuté množstvo odpadov v 2007 ** (t)	Materiálová recyklácia v 2007** (t)
papier	320 000	204 660	110 662
sklo	128 000	68 920	20 321
plasty	98 000	81 140	40 160
kovové obaly	1 727 730	17 500***	12 830***

Tabuľka 1: Prehľad recyklačných kapacít, vzniknutého množstva odpadov a materiálovo zhodnotených odpadov z vybraných druhov komodít v SR. ***len kovové obaly bez kovového šrotu

Zdroj: Recyklačný fond*, SAŽP**

Pracovné miesta na spracovanie 1 milióna ton odpadu.	
Typ nakladania s odpadmi	Počet pracovných miest
Skládkovanie	40 – 60
Spaľovanie	100 – 290
Kompostovanie	200 – 300
Recyklácia	400 – 590

Tabuľka 2: Porovnanie tvorby pracovných miest pri jednotlivých spôsoboch nakladania s komunálnymi odpadmi.

Zdroj: Renner, J.: Jobs and Sustainable Economy, Worldwatch, In Jobs and the environment, Friends of the Earth

Materiál	Spotreba el. energie v kWh/t pri výrobe		Úspora
	z primárnych surovín	z druhotných surovín	
Oceľ	4270	1666	61%
Hliník	65000	2000	97%
Papier	5700	4200	26%
Sklo	5000	2860	43%
Plasty	11900	700	94%

Tabuľka 3: Úspory energie pri využívaní druhotných surovín

Zdroj: MPO 2005 [5] Štatistické údaje k 31.12.2004 k Surovinovej politike v oblasti nerastných surovín a ich zdrojov schválené uznesením vlády ČR č.1311 zo dňa 13.12.1999, Ministerstvo priemyslu a obchodu ČR, Praha 2005

Technológie	Produkcija kg CO ₂ /t odpadu
Skládka	328
Spaľovňa bez využitia energie	181
Spaľovňa s výrobou elektrickej energie	- 10
Domáce kompostovanie	- 18
Recyklácia	- 467

Tabuľka 4: Vplyv technológií na klímu

Pozn.: znamienko minus označuje úsporu.
Zdroj: Ing. Kropáček, I.: Bez skládek i spaloven: Šetrnejší, levnejší a koncepčnější řešení odpadového hospodářství, Hnutí Duha Olomouc, január 2003

AKO PREBIEHA ZBER A RECYKLÁCIA KOVOVÝCH OBALOV?

Drvenie kovových obalov v spoločnosti Taval, Prešov. Zdroj: Taval, Prešov

1. **Zber odpadov** z kovových obalov prebieha do nádob/vriec na tento zber určených, na Zberných dvoroch, mobilným výkupom alebo výkupom v zberných surovinách. Odpad po vyzbieraní je prevezený do firiem, ktoré sa zaoberajú ich úpravou a spracovaním.

2. **Spracovanie odpadov** z kovových obalov prebieha v nasledovných fázach:

- a) Na **triedenie** kovových obalov podľa kvality je využívaný röntgenový fluorescenčný spektrometer a laboratórium

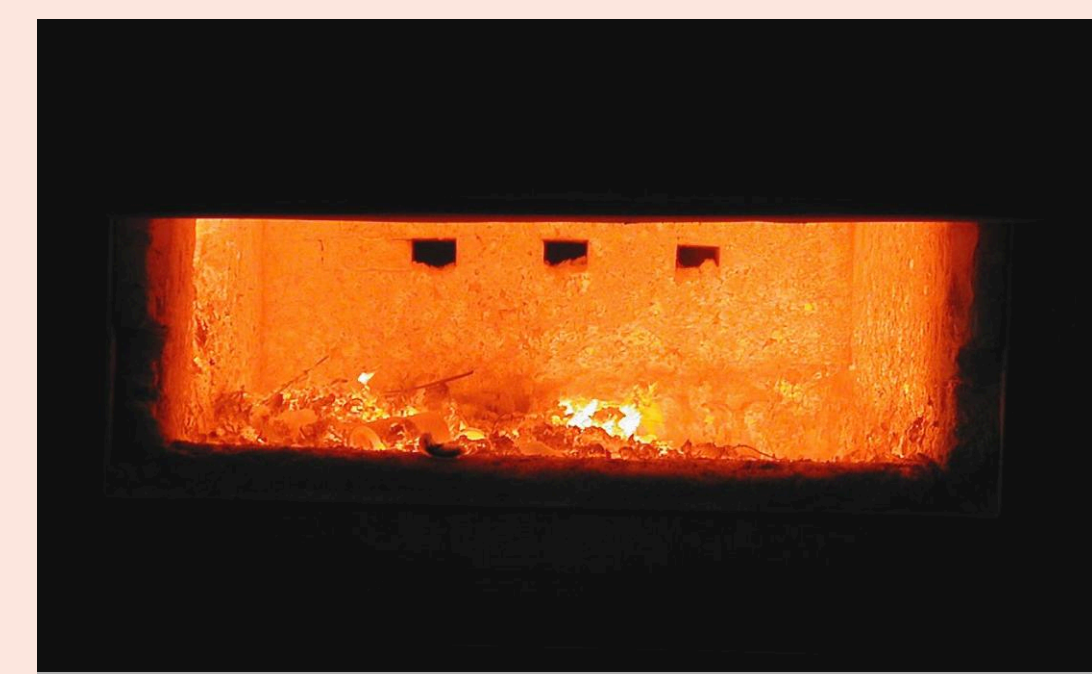
s kelímkovou pecou. Týmto sa zisťuje pomer znečistenia a vlhkosti odpadov.

- b) Potom sa kovový materiál **drví** drvičom s magnetickým a nemagnetickým separátorom. Podávanie odpadov do drviaceho a separačného zariadenia je vykonávané za pomoci hydraulického ruky.

- c) Podrvené odpady sú následne **zbavované povlakov** termickým procesom, ktorým sú z povrchu odpadu odstraňované organické a anorganické zlúčeniny.

- d) Po zbavení povlakov sú odpady vsádzané za pomoci vibračného podávača do taviacej **pece**, kde prebieha výrobný proces.

- e) Výsledným produktom sú **kovové odliatky (ingoty)**.

Taviaca pec. Zdroj: Taval, Prešov

VEDELI STE, ŽE

- Na výrobu bicykla potrebujeme 670 hliníkových plechoviek.
- Pri výrobe 1000 kg hliníka, z ktorého sú vyrobené plechovky na nápoje, vznikne až 1500 kg toxického odpadu.
- Recykláciou 1 kg hliníka sa ušetrí 8 kg bauxitu, 4 kg chemických produktov a 14 kW elektrickej energie.
- Recyklácia 1 ks hliníkovej plechovky ušetrí toľko elektrickej energie, že by to stačilo na prevádzku počítača alebo televízora počas 3 hodín.
- Recykláciou hliníka sa ušetrí 95 % energie a redukuje sa obsah emisií o 99 %.

Odliatky (ingoty) z recyklovaných kovov slúžia ako polotovary pre ďalšiu výrobu

ČO MÔŽEME UROBIŤ?

Odpad z kovových obalov odovzdajme v rámci separovaného zberu odpadov, na Zbernom dvore v obci/meste alebo na určených zberných miestach, prípadne v zberných surovinách.